

1, čtení - kniha Skutků apoštolských, 2, 1-17: *Když nastal den letnic, byli všichni shromážděni...*

Základ kázání je z knihy Skutků apoštolských, z 1. kapitoly, od 3. do 8. verše:

Jim také (apoštolům) po svém umučení mnoha způsoby prokázal, že žije,

Přečtený oddíl zachycuje situaci Ježíšových učedníků ve dnech po jeho zmrtvýchvstání. Jak na tom byli, než jim Pán seslal Ducha svatého. Budeme-li nejprve sledovat, jak na tom byli v této „předsvatodušní“ době, tím zřetelněji nám vynikne, v čem spočíval dar Ducha svatého. Jakou proměnu při nich Duch svatý způsobil. Přitom si můžeme uvědomit, jak na tom býváme i my. Jak i naše zbožnost, při které často počítáme jen se svými vlastními možnostmi, bývá proměněna, když ji náš Pán naplní svým Duchem.

Nejprve sledujme, jaké to s nimi bylo předtím, v týdnech po jeho ukřižování a zmrtvýchvstání. Tehdy měli už nemálo duchovních zkušeností: Tři léta společného života s Ježíšem, kdy mohli zblízka sledovat jeho působení. A pak ten veliký závěr, vrchol jeho pozemského života, ukřižování a smrt na kříži. A hlavně, jak o tři dny později přišla zpráva: Pán byl vzkříšen, není mrtev, on žije! Krátce na to ho spatřili i na vlastní oči, vícekrát se s ním setkali, mluvili s ním. Přicházel k nim doslova jako z jiného světa. A oni si byli jisti, že skutečně vstal z mrtvých. Tak jsme to četli: „Mnoha způsoby jim prokázal, že žije, po čtyřicet dní se jim dával spatřit a učil je o království Božím.“ Toho se drží. Věří, že dílo Páně pokračuje. Jsou připraveni sloužit Pánu i dál. Přečtené verše však naznačují, že v jejich nitru byla řada otázek, které budou odstraněny až darem Ducha svatého.

Když se s nimi Pán Ježíš v den svého nanebevzetí setkal, dal jim najevo, že tentokrát je to už naposled, teď už tady zůstanou sami, bez něho. Jeho dílo nekončí, bude pokračovat i dál. Jenže teď už to bude záležet na nich, jak si budou počínat. Co s tím, co od Ježíše přijali, udělají. Umíme si představit, jak na ně Ježíšův odchod doléhá, jakými pocity jsou naplněni. Pán odejde, a co oni tady bez něho zможou? Kdo je povede, kdo jim bude ukazovat cestu, kdo je bude posilovat, kdo bude napravovat jejich nešikovnosti a omyly?

Umíme si to představit už proto, že podobně tomu bývá i s námi. Jistě, věříme v Krista, chceme být jeho následovníky. Jenže často jsme jakoby sami. Církev, sbory, jednotliví křesťané, naše věrnost – to vše jako by záleželo hlavně na nás. Jistě, Kristus o nás ví, jenže je daleko. Není tu, aby nám pomohl, aby umlčel posměvače, přemohl protivníky, napravil věci a zařídil, aby se všechno obrátilo k dobrému. A také, aby do vlašných křesťanů vložil více horlivosti. Jistě, i tak lze v církvi a s církvi učinit mnoho dobrého. Ale přece jen – mít takhle něco v ruce. Nějakou průkaznou, když už ne hmatatelnou oporu. Kvůli druhým i kvůli nám samým.

Mít něco v ruce! Možná právě to bylo v pozadí otázky, kterou tehdy Pánu Ježíši položili: „Pane, už v tomto čase chceš obnovit království izraelské?“ Kdy to uděláš? Jinými slovy: Jak dlouho na to vše, co od nás očekáváš, zůstaneme sami? Jak dlouho to bude jenom na nás? Učedníci věří, že Boží království přijde, a nepochybují, že s tím bude spojena obnova Božího lidu i obnova světa. A třeba si to už i představují: co Ježíš činil v malém měřítku (jak toho oni sami byli svědky), to se uskuteční naplno a všude. Stojí o tuto nápravu a vyhlížejí ji. Nepochybně jsou připraveni k tomu i sami přispět. Současně si však uvědomují své skromné možnosti. Z toho pak vyplývá jejich tužba, aby na to nebyli sami, aby to přece jen více vzal do ruky Pán. Kdyby to tak on sám chtěl zařídít. A ovšem, aby to bylo co nejdříve.

Jak dobře jim rozumíme, jak jsou nám blízcí! Už v oné touze, aby se poměry měnily k lepšímu. Kdyby to tak tady na tom našem světě (ale i v církvi) víc vypadalo, jak to Pán Bůh chce mít! Aby tu nebylo tolik závisti, zloby, lží, a ovšem násilí, nepřátelství a válčení. – Ale učedníci jsou nám blízcí i v tom přání, kdyby to tak on sám, náš Spasitel a Pán, vzal do rukou a dal průchod pravdě, spravedlnosti, pokoji, snášenlivosti i lásce! Kdybys to mohl, Pane Bože, ty sám nějak zařídít. Co zmůžeme my lidé, vždyť víš, jak na tom jsme. Ale ty tu moc máš, a tak tě prosíme, ty sám jednej! Takové je i naše přání. Ostatně, tak se za to přece modlíme, a to vůbec není špatná modlitba. Jenže to zřejmě není všechno. A tak sledujme, jak na to Pán Ježíš odpovídá.

Předně řekne: Pokud jde o čas, kdy já vezmu věci do svých rukou a kdy do světa vstoupí mé království, není vaše věc. Jistě, stane se to. Přijde den, kdy dojde k naprosté obnově všeho, zlo bude odstraněno a vše bude podle vůle nebeského Otce. Na to se můžete spolehnout. Ale kdy k tomu dojde, o to se starat nemusíte. „Není vaše věc znát čas a lhůtu, kterou si Otec ponechal ve své moci.“ – S tím ovšem souhlasíme. Jenže Ježíš pokračuje: Protože on něco čeká také od nás.

A to je to druhé: Nebeský Otec počítá i s námi. S námi učedníky, s námi křesťany všech dob, se všemi svými následovníky. On ovšem nenechá, aby si svět běžel, jak chce, aby si lidé počínali, jak se jim zlíbí. On chce zasahovat a jistě zasahuje. Ale ne odněkud shora, jakoby mávnutím kouzelného proutku. Boží způsob je jiný. On chce jednat a jedná skrze nás lidi, naším prostřednictvím. Skrze nás, abychom byli ochotni činit, co od nás očekává. Skrze naše ústa, abychom se hlasitě vyjádřili pro jeho věc. I skrze naše ruce, abychom usilovali o to, v čem rozpoznáváme jeho vůli. Dar Ducha svatého znamená, že nebudeme všechno nechávat na Pánu Bohu.

Načež přichází to hlavní: Co máme dělat? Co od nás Pán Ježíš očekává? „Budete mi svědky.“ Jde vám, milí učedníci, o nápravu izraelského království, o obnovu světa? Tak buďte mými svědky: „v Jeruzalémě, v celém Judstvu, v Samařsku a až na sám konec světa“. To je vaše poslání, to je váš úkol. Co to znamená?

Jistě, jde o nápravu světa, o pronikání jeho království do církve, do lidských životů. Aby se věci měnily, aby to staré a špatné mizelo a začínaly věci nové a dobré. Ale to, co od vás Bůh čeká, to není hned obecná náprava věcí. Úkolem křesťanů není „budovat lepší svět“.

Ježíš říká: „Budete mými svědky“, a to je víc. Budete mluvit o mně. Obsahem vašeho svědectví bude dosvědčovat Kristovo dílo. Dávat dál tu dobrou zprávu, že svět není ponechán sám sobě. Že je tu Bůh, který se neodklání od svého stvoření, ani když my lidé nedbáme na jeho slovo, otáčíme se k němu zády a tím sobě i druhým kazíme život. Úkolem křesťanů je vést k víře, že nebeský Otec poslal na svět Spasitele, který se stal člověkem, aby nejen spolu s námi prožíval vše, co nás tíží, ale aby s tím on sám něco udělal. A on to udělal tak, že všechno zlo, všechny naše viny vzal na sebe. Svou obětí na golgotském kříži přinesl Boží odpuštění. A Pán Bůh to potvrdil, když ho vzkřísil z mrtvých. Tak se před námi otevřela nová cesta, možnost nového života ve svobodě synů a dcer Božích. A právě tady – v tom, co on udělal – začíná skutečná náprava a obnova světa.

Tak to náš Pán říká i nám dnes. Cesta k nápravě věcí začíná a pokračuje tak, že poneseš tuto dobrou zprávu o mně všem lidem. Kdekoli bude toto evangelium vpravdě a plně přijímáno, tam se to jistě projeví i v běžných záležitostech, ve společnosti, v lidských vztazích i ve všem ostatním. Jako přirozený důsledek věrnosti evangeliu, jako doklad jeho živosti a účinnosti. Evangelium skutečně proměňuje. Ale toto „výslovné“ svědectví o Spasiteli Ježíši v úsilí o nápravu světa nemůže být vynecháno. To nelze nahradit ničím jiným (třeba ušlechtilým světonázorem). Být Kristovým svědkem, to zůstává východiskem a základem všeho dalšího.

Že to nemá zůstat jen vnitrocírkevní záležitostí, je naznačeno i zeměpisnými jmény. Ježíš výslovně řekne, ať je to svědectví slyšeno nejen v Jeruzalémě, tedy v duchovním centru, ale i v okolním Judstvu, i v tom pobloudilém Samaří, a že se má dostat až do posledních, nejpohanštějších končin světa. Převáděno do současnosti: Budete mými svědky nejen v církevním prostředí, ale i ve svých – často jinak orientovaných – rodinách, mezi přáteli, a přiznáte se ke mně i v docela nenáboženském prostředí.

Což se může dít přinejmenším tak, že se za svého Pána před druhými nestydíme, že se k víře v něho nerozpakujeme přiznat i v rozhovoru, který se týká běžných záležitostí. Třeba jako vysvětlení, proč o určitých věcech smýšlím tak a tak, nebo proč si v něčem počínám jinak, než je běžné. Aniž bychom ze sebe dělali „kdovíjaké“ křesťany, přece jen – a možná častěji než myslíme – je na místě i docela osobní pokorné vyjádření, co pro mne víra znamená, jak velice Pána Ježíše Krista potřebuji.

A tady už zní naplno hlavní poselství svatodušních svátků: Že v ničem nejsme odkázáni jen sami na sebe, ale že k tomu všemu je nám slíben a vždy znovu darován Duch svatý. Přesně podle Ježíšova slibu: „Dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí.“ To je předpokladem i podmínkou veškeré naší tolik potřebné křesťanské aktivity. Na tom je založena naděje, že ta naše činnost bude mít smysl. Duch svatý znamená, že nejsme sami. Že Kristus je nám nablízku, že nás provází. I když ho nemáme tak říkajíc po ruce, přece nejsme odkázáni na sebe, na své zkušenosti, na svoji chytrost, nebo ochotné ruce druhých.

Proto si vždy znovu (každoročně) opakujeme toto Kristovo zaslíbení a celé svatodušní dění. Kdykoliv budeme jeho svědky, kdekoli budeme konat něco dobrého v jeho jménu, všude tam on bude při nás, aby nás (i při naší omylnosti) vedl správným směrem, aby do naší unavené činnosti vdechl nový život, aby i to naše často polovičaté dílo přiváděl k dobrému cíli. Amen

MODLITBA

Náš Pane, prosíme tě, veď nás svým Duchem a způsob, abychom se za tebe nestyděli a aby to naše neumělé a nedokonalé svědectví přece jen lidi oslovilo, aby za ním zaslechli tvůj hlas, a tak je ty sám veď k víře. Amen